

ARH. PT - 431

Ülemaalise
Eesti Noorsoo Ühenduse
1927 a. tegevuse
ÜLEVAADE

ÜENÜ KESKJUHATUSE VALJAANNE nr. 5 • 1928.

6 13833005

„Estotrükk“ Tallinn, S. Karja 8. 1928 a.

Tartu R. K. Üksik
Raamatukogu

ARHIIVKOGU

447388+0

ÜENÜ osakondade 1927 a. tegevuse ülevaade.

ÜENÜ kaheksas eluaasta pole olnud erilisem eelmisist. On üleelatud mõningaidki raskusi, kuid ka tuleviku väljavaated on avardunud. Sõjaaegse ajavaimu närvilikkus ja majanduslikult rasked aastad pole soodustanud kultuurilisi otsinguid ega enesekasvatustlikku noorustööd. Kuid ainelised pigistused ega muu raskus pole suutnud riivata noorte tööhimu. Paremini kui sõnad näitavad arvud töösse süvenenemise tulemusi. Tõsisel teotsemises on leitud uusi töömaid, saavutatud uusi seisukohti, leitud üldist poolehoidu.

Küll pole riiklik tähelpanu ÜENÜ-le ja ÜENÜ töömaale olnud vastav vajadusele. Koolist lahkunud noorpõlvele on jäänd suletuks klassi ukсед ning on ta pidanud arenema laadaplatside ja külatänavate ilmastikus, joomakommete, vägisõnade ja vägitegade eeskujutus ja kasvatamatus õhkkonnas. Keskjuhatusese, kelle eesotsas polnud mõnede nimede suurt poliitilist kaalu, ei jagatud ka neid ainelisi toetusi, milliseid leidis teiste haridus — ja karskusorganisatsioonidele ning on keskjuhatusesele ta praeguses tühja kassa olukorras ta 140 arvuline osakondade võrk üle jõu. Suure kirjavahetuse korraldaminegi annab seni palgalise tööjõuta keskjuhatusesele küllalt tööd ega pole selle tõttu osakondadele saadud olla selleks soojendavaks, äratavaks ja ergutavaks keskohaks nagu keskjuhatus seda osakondadele olema peaks.

Ent üldiselt ja majanduslikult raskete aastate kiuste, võib siiski igal alal edasijõudmist märgata. Meie rahuldume 1927 aasta töö tulemustega.

Osakonnad.

Kuni 1 jaan. 1928 oli ÜENÜ keskjuhatuses registreeritud 128 osakonda. Mahaarvatēs seitse tegevuse likvideerind, mõned varjusurmas või ajutises seisakus viibivad ja 1927 a. juure tulnud nooremad osakonnad, peaksid 1927 a. tegevuse aruande esitama umbes 100 osakonda. Saadud on tegevuse ülevaateid 76 osakonnast, mille järele oleks tegevuse aruandeid saatnud:

1925 a.	62 osakonnast	43 ehk	70 ⁰ / ₁₀₀
1926 a.	73 „	60 „	82 ⁰ / ₁₀₀
1927 a.	100 „	76 „	76 ⁰ / ₁₀₀

Tegevuse ülevaateid pole senini saatnud:

Haaslava, Heltermaa. Härgla, Jalgsema, Kaarli, Karilatsi, Kodasuu, Kuusalu, Liigvalla,

Sindi, Lähtru, Mäetaguse, Petseri, Purga, Raigu, Ramma, Roosna-Alliku, Rõuge, Säanna, Tori, Vaivara, Vana-Tännasilma, Verioja ja Väike-Maarja osakonnad. 24 osakonda on siis olnud tegevuses ükskõiksed.

Mõndagi on siin arusaadav. Ju mitmendat aastat kestvad ikaldusaastad on isegi mitmed vanemad ja kindlale majanduslikule alusele jõudnud vanemad seltsid suigutand surmale. Majandusmured on halvand liigete vaimlist erksust. Kitsikusaastad on vähendand tööhimu ning toond kaasa terava tegevusvahendite puuduse. Noortele teeb suuri raskusi veel — nagu need kaebused ohtralt ehivad aruandeid — alaline ruumide puudus ja juhtivate jõudude vähesus. Lisaks sellele pole ka keskjuhatus majanduslike raskuste tõttu suutnud mõjuda küllalt elustavalt.

Hoolimata sellest on ÜENÜ pere enam kui kui kunagi kasvand ning on 1927 aastal tulnud juure 32 uut osakonda (vaata ülevaate lõpus asuv osakondade nimestik). Isegi mitmed olemasolevad organisatsioonid on end ümber moodustand ÜENÜ osakondadeks. 1928 aastal on käesoleva kirjutamiseni registreeritud 12 uut osakonda ning asumas on uusi osakonde isegi Argentiinasse ja Austraaliasse.

Liikmed.

Liikmemaksu tasumises on oldud loiid. Teadete saamisel oli maksu tasunud liikmeid 76 osakonnas: 2284 mees ja 1586 nais liiget, kokku 3870 liiget ehk keskmiselt 51 liiget osakonna kohta. 1926 a. oli see arv 54 ja 1925 a. koguni 60. Arv näib kahanevat, kuid pole ometi nii, kuna raskete majandusaastate tõttu palju liikmeid püsib ühingus juriidilistena kontvõerastena, ning peab tegevate liigete arv olema umbes poole võrra suurem. Nii on Rõusa osakonnas tegelikke liikmeid 67, teatelehe täitmiseajaks olid aga liikmemaksu sooritanud 33. Aakres on samad arvud 20 ja 44. jne. Mõnes osakonnas (Valga Tõnuvere) on isegi osakonna ühe osa — laulukoori jne. — tegelikkude liigete arv suurem osakonna liikmemaksu sooritand liigete arvust. Loomulikult pole niisugune olukord auks ei liigetele ega juhatusetele.

Enesest pole keskmine 51 liikme suurune arv sugugi väga väikene. Nii oli Soomes 1927 aastal 1355 ühingu kohta 65429 liiget, mis teeb keskmiselt 49 liiget ühingu kohta. Seda enam, et Soomes ligi pooltel ühingutel oma majad, kuna meie osakondade tegevus kannatab suure ruumide puuduse all. Teiselt poolt on aga soome elanikkude tihedus harvem meie omast, mis muidugi takistab tihedamate rahvakeskkohtade tekkimist.

Silma paistab tuntav meesliigete ülekaal (59⁰/₀ 41⁰/₀ vastu). Kaks osakonda (Kaberneeme 22 ja Sikana 31) näitavad ainult meesliikmeid, olles nii muutunud meesklubideks. Põhjus oleks vast osakonna sisemises teotsemises. Loomulik, kui Sikana mehed ainsa tegevusalana sporditsemist kergejõustiku ja jalgpalli ümber harrastavad, et siis naisnoored osakonnale kaasa ei tunne. Kus aga ka naisnoorile kirjanduse, kunsti, majapidamise, käsitöö ja muude tegevusalade ümber jäetud küllalt ruumi, seal on naisnoored vägagi agaralt tegevuses. Nii on Kaius, kus naisnoored agaralt töös majapidamisülesannete ümber, 63 naisliiget 44 meesliikme vastu ning Laekannus, kus naisnoored käsitöö, majapidamise, ülesannete jaoks asutasid erilise naisharu, töötab osakonnas kaasa 45 naisnoort. Naiste enamusega on ainult Kaiu, Inglise, Järve ja Edro osakonnad.

Suuremad osakonnad liigete arvu poolest oleks:

Tallinna	289 liiget	Aruküla	107 l.	Albu-Risti	72 l.
Sao-Paolo	267 „	Laekannu	101 „	Mõisaküla	71 „
Höimla	223 „	Voldi	100 „	Karinu	66 „
Venevere	108 „	Rae	84 „	Atsalama	65 „
Kaiu	107 „	Käosalu	82 „	Hattu	60 „

Oma väiksusega hakkavad silma Kose (7), Laanemetsa (12), Sõmerpalu ja Võsivere (15).

Tegevusharud.

Mis ÜENÜ-d teistest organisatsioonidest eraldab ja talle ajakohase ning omapärase sisemise ilme annab, on osakondade tegevusharud. Siin on noored vägagi leidlikud ja uute tegevusalade otsimises virgad. 1927a. uutest tööaladest võiks nimetada huviharu, milline näib tekkivat seniste karskusharude asemele, mis viimased näitavad tagasiminekut. Nii ongi loomulik, sest eitaval alusel baseeruva karskustöö asemele vastab noorte meeolule palju enam jaatavaid ülesandeid pakkuva huviharu iseloom. Selle haru ülesanne on peamiselt seisnud vastavate huvi- ja mänguõhtute organiseerimises ning vastavate kursuste, läbirääkimiste jne. korraldamises. Väljapaistavad siin Kasevälja, Saduküla, Tartu, Järva-Jaani ja Saadjärve osakonnad. Uue alana on Laekannu noored loonud tervishoiu haru ning on neid kavatsusi ka mujal (Aaspere) kuulda. Loomulik, et sellelgi alal on suuri väljavaateid. Tiisikuse ja muude haiguste vastu võitlemine, esimene abiandmine, ambulantside sisseseadmine ning terve rida muid tervishoiu, puhuse ja sanitaarselgituse küsimusi annavad siin noortele küllalt tööd. Tehnika haru töötab Sao-Paolo osakonnal Brasiilias. Oleks

aeg meilgi sellele alale pöörata enam tähelepanu. Eriti vajaks elustamist külas fotoasjandus. Ilusad ülevõtted oleks hädavajalikud koduümbruse uurimisel, kodumuseumile, ajakirjale ning pidulikudel juhtumel, rännakuil, väljasõitudel jne. on fotomees väga igatsetud seltsiline. Ühiselt algatades võiks siin teha palju. Uuena tegevusalana esineb eelpool nimetatud Laekannu noorte naisharu, mis peamiselt käsitöö alal teotsedes, siiski on pöörand tähelepanu ka teistele naisaladele: majapidamine, aiatöö, lillekultuur, tervishoid jne.

Loomulikult pole kõik osakonnad töötand ühedel aladel ega ühetasaselt. Nii on Laekannu noored teotsend 11, Hõimla 9, Tõnuvere, Holstre 8, Saduküla 7, Rae, Kahula, Karinu, Kähri, Aruküla, Rasina, Saadjärve, Tallinna 6 eriharud jne. Ainult spordi alal on teotsend Järva-Jaani, Nursi, Tori ja Sikana ning tegevusharudesse jagunenematult Ahja, Kadja, Orava, Torma, ja Voore osakonnad. Tegevusharudesse jagunemisest, vastavast hargnemisest ning arenemisest annab võrdleva ülevaate järgmine tabel:

	1925 a.	1926 a.	1927. a.	%		
laulu ja muusikaharud	41	52	71	28	24	26
näiteharud	38	47	56	26	22	21
spordiharud	24	36	46	16,5	17	17
kirjandusharud	24	23	22	16,5	11	8
põllumajandusharud	1	9	16	1	4	6
karskusharud	6	16	13	4	8	5
maleharud	6	12	9	4	6	3,5
omakultuuri, kodukultuuri ja rahvatantsuharud	—	2	7	—	1	3
raamatukogu ja lugemislaua harud	—	5	5	—	2	2
teadusharud	3	3	4	2	1	1,5
eperantoharud	2	2	4	1	1	1,5
raadioringid	—	1	4	—	—	1,5
käsitöö- ja naisharud	—	3	4	—	1	1,5
huviharud	—	—	3	—	—	1
ühistegevusharud	—	2	2	—	1	0,5
kunsti harud	1	1	2	1	1	0,5
tervishoiuharud	—	—	1	—	—	0,25
tehnikaharud	—	—	1	—	—	0,25
	146	214	260	100	100	100

Nii on harude tegevus iga aastaga enam ja enam mitmekesis-
tumas. Eriti elavad on laulu ja muusikaharud. On asutatud 12

uut laulukoori, parkümmend keelpillide ja 5 pasunakooride orkestrit jne. Suurt tõusu näitab ka tegevus põllumajandus alal, kuna kirjandusalal huvi langemist märgata võib. Siin ja seal elatakse raadio palavikus ning ühistegevuse alal on Kõnnu noortel ühis-kavpluse avamiskavatsused.

Kursused.

Tegevuselavusest ja tegevussuunast kõnelevad ka 1927 a. jooksul korraldatud kursused. Pilt pole siiski täielik, sest paljud osakonnad teatavad, et nad kursuste kavatsustest on pidand loobuma peaasjalikult ruumide puudumisel kui ka majanduslike kutsikuste tõttu. Korraldatud on kursuseid:

1925 a.	23	kursust	875	kuulajale
1926 a.	38	„	1821	„
1927 a.	41	„	1823	„
	kokku 102	kursust	4518	osavõtjaga.

Kursuste pearakus on vajumas põllumajandus- rahvatantsude ja mängude — näite — ja käsitöö aladelle. Selgitaks järgmine tabel:

	1925a.	1926a.	1927a.	Kokku
põllumajandus alad	2	12	13	27
rahvatantsu- ja mängu alad	1	9	7	17
näite- ja lavakunsti alad	3	6	4	13
käsitöö alad	4	3	4	11
majapidamis alad	2	3	3	8
kehakultuuri- ja spordi alad	3	1	4	8
muusika ja hääleseadm.	2	1	2	5
keelte kursused	3	—	2	5
üldhariduslikud k.	2	2	—	4
male	1	—	1	2
tervishoiu	—	1	—	1
raadio	—	—	1	1
	kokku 23	38	41	102

Kursuste korraldamises on olnud agaramad Tallinna (8) ja Laekannu (5) osakonnad. Tallinna osakond on korraldanud 4 rahvatantsu kursust 450 osavõtjale, kehatehnika, diktsiooni, rootsi-keele ja muusika kursused. Laekannus on korraldatud põllumajanduse- aianduse, käsitöö. majapidamise ja rahvatantsu kursused. Lisaks kursustele on Saadjärve ja Kolga-Jaani osakonnad korraldanud kirjandus (raamatu) näitused.

Loengud.

Teatud määral kajastub tegevushuvi ka peetud loengutes ja referaatides. Siingi on märgata suuremat eristumist ja ajavaimu vastukajastust. Eriti on märgata suurt huvi tõusu

kirjanduslike küsimusile, mille põhjuseks näivad olema „Looduse“ reklaamromaanid. Tuntav on huvi tõus ka põllumajanduslike ja kehakultuuriliste loengute vastu, kuna karskuse ja üldhariduslike loengute juures langust märgata võib. Üldiselt on loenguid korraldatud järgmiselt:

	1925 a.	1926 a.	1927 a.	Kokku
kirjandusalul	38	30	61	129
põllumajandusalul	2	14	33	49
noorusliikumine ja noorustöö a.	12	17	22	51
karskuse ja enesekasv. a.	19	22	20	61
teaduse -ja üldhariduse a.	7	24	16	47
kunsti (muusika, näite jne) a.	5	11	16	32
ajaloo ja koduümbruse uurimise a.	6	9	10	25
kehakultuuri a.	5	8	12	25
seltskonnatöö ja kultuuri alad	2	8	8	18
tervishoiu ja sanitaar alad	2	4	5	11
muud alad	1	10	9	20
	99	157	212	468

Kuigi loengute proportsioon aasta-aastalt vähe on suurenenud (1925 a. 2,3; 26 a. 2,6 ja 1927 a. 2,8 loengut osakonna kohta) on see ala siiski vähe viljeldud ning aruannetest võib näha, et rahva huvi loengute vastu suurem on kui neid korraldada jõutud. Sagedasti oodetakse ka asjatult kõnelejaid väljast, kuna oma lähemas ümbruskonnas mõnedki haritud jõud kasutamata seisavad. Ka oma noortele liigetele tuleb kõnevõimalusi anda, ja viljeleda ala, mida kool jätnud harimata. Paistavad siin välja mõnedki osakonnad; Aakre, Aaspere, Albu-Risti, Hõimla, Holstre, Järve, Kaiu, Karinu, Laekannu, Orava, Rasina, Saue, Saduküla, Käosalu, Sadrametsa, Tallinna, Tartu, Varesmetsa, Voore ja Vägeva. Tallinna ümbruskonna Saue, Käosalu ja Muraste o-d on asunud kava-kindlale iganädaliste loengute, õhtute jne., korraldamisele kõigi ümbruskonna jõudude ja ka väliskülaliste kaasabil.

Raamatukogud.

Raamatukogude arendamisel pole enam näha seda elavust, mis osakonde vallutas ÜENÜ algupäevil. Osalt ollakse ju küllastatud raamatukogude võrguga, osalt takistab asutamist aine line kitsikus, kuid üldiselt näib huvi raamatu vastu veidi langenud. On tõsiasi et meie rahvas on vähe lugemisele kasvatatud. Ei osata raamatut nõuda ega tarvitada. Mõndagi on siin jäänud võlgu meie kool ning võime vaid tõendada fakti, et raadio ja ajaleht osalt on astumas raamatu asemele. Sellest on ka noored aru saanud ning siin ja seal raadio sisseseadmisele

(Karitsa, Mäo, Albu, Kaiu, Käosalu, Tõnuvere) asunud ehk asumas. Ent tähtsamaks kui raadiot tuleb külas arvata lugemislaua. On ju ajaleht tänapäeva loetavaim raamat ning oma värske tõttu peab ta asuma rahvale lähemal ja kättesaadaval kui raamatukogu. Paljud osakonnad on niisuguste lugemistubade asutamise (Käosalu, Saadjärve, Laekannu jt.) või asutamise kavatsustega (Kaiu, Kuri, Kõnnu) tulnud meie külaelu raamatukogu asjanduse ühele vajalikumale alale lähemale. Kahjuks takistab niisuguste lugemistubade (lugemisklubide) tihedamat ellukutumist nii ruumide puudus kui ka aineiline kitsikus. Raamatukogude arengut näitab järgmine tabel:

1925 a.	20 kogu	4906 köitega
1926 a.	31 „	8860 „
1927 a.	35 „	9038 „

Uued kogud on asutatud Hattu, Vägeva, Ingliste ja Rae osakondades. Asutamisel on raamatukogud Rasina, Saadjärve, Holstre ja Aasperre. Avalikkude kogude võrgus on kümme kogu. Uusi raamatuid on juure muretsitud paarikümnes osakonnas, Paljudes vanades raamatukogudes näib köidete arv langemas. *)

Oma ajakirjade kohta puuduvad keskjuhatusel andmed. Keskjuhatusel teadatel on trükitud ajakirju välja annud: Tallinna osakond „Urituli“, Laekannu osakond „Nurmetuled“ ja Sadrametsa osakond „Kraavitajad“. Käsiajakirju on teatavasti ilmund Saue, Kõnnu, Käosalu, Kaiu, Meeksi jt. osakondadel.

Laulukoovid.

Laulu ja muusika alal on osakonnad näidand elavat tegevust. Tegevus oleks veelgi tuntavalt suurem, kui maal leiduks küllaldaselt kooride juhte. Osalt on ka õpetajaskond sel alal väga ükskõikne ja eitav nagu kõnelevad aruanded. Olemasolevates koorides on kooride juhatamine väga väikeses enamuses (51%) õpetajate käes, viiel juhusel juhatavad asjatundjad helimehed ja ülejäänud juhustel (37%) seltskonna-tegelased asjaarmastajad. Kooride arv on 1927 aasta kestel kasvand 12 koori võrra kokku 327 lauljaga nimelt Aruküla, Kahula, Kaberneeme, Kehtna, Maho, Nava, Rae, Rõusa, Sangaste, Tõnuvere, Voldi ja Venevere osakondades. Lakand on töötamast Karinu, Kuri, Mõisaküla, Saadjärve ja Viimsi osakondade koorid kuna Purga, Härgla, Vaivara, Laane-

*) Suuremad raamatukogud on Tallinna 739, Tartu 670, Väandra 555, Saue 552, Kuusalu 527, Karinu 504, Kadja 435 ja Atsalama ning Helterma 400 raamatuga.

metsa, Muraste, Simuna, Roosna-Alliku ja Kiltsi kooride kohta puuduvad teated, Suuremad koorid on Tallinna 100, Hõimla 69, Tartu 65, Venevere 60, Voka 49, Atsalama 42, ja Valga 40 lauljaga. Üldist arenemist näitab kolme aasta võrdlus:

1925 a.	28 koori	861 lauljaga
1926 a.	34 „	1100 „
1927 a.	41 „	1210 „

Meeskoorid on olemas Aaspere, Käosalu, Kõnnu ja Maho osakondades; naiskoorid töötavad Avispeal, Järvel, Käosalus ja Sadukülas.

Pasunakoored töötavad teatavasti Aruküla, Rae, Laekannu, Venevere, Vana-Kariste, Holstre ja Luke osakondades, kuna keelpillide koore on üle kahekümne. Klaveri on omale soetanud Järve ja harmooniumi Laekannu osakond.

Peod ja esinemised.

Igal noorsoo-organisatsioonil on ja peabki olema tung kollektiivseks ühiseks eneseväljenduseks. Niisuguseks loomulikuks eneseväljenduseks suuremas ulatuses on peod ja muud avalikud esinemised. Sellesse meie segaeeskavaga hariliku külapeo endisesse kitsasse ja tardund raami on ÜENÜ noored hakanud tooma uut elavust ja ajakohast ning mitmekesisemat sisu. Tantsuga lõpus kerge külapidu on laienemas sisulikumaks oma loomingu või seltskondliku algatuse vahendiks. Esinemiste iseloom on tulnud lähemale kasvatuslikkudele eesmärkidele või tõsisele esteetilisele naudingle. Võrdlevas tabelis võib märgata, kuidas lihtne segaeeskavaga pidude protsent aasta aastalt väheneb ja mitmekesisele muule loomingle ruumi annab:

	1925 a. (43 osak.)	1926a. (60 osak)	1927 a. (76 osak.)	25 a. 26 a. 27 a. % % %
segaeeskavaga peod	140	183	210	65 53 47
omavahelised perek. õhtud jne.	31	42	71	14 13 16
kirjandus — muusika ja kunsti õht.	8	14	22	4 4 5
mängu ja huvi õhtud	10	14	21	4 4 5
aktusi ja aastapäeva pühitsem.	3	13	19	1 4 4
maskeraade ja tantsuõhtuid	7	13	16	3 4 3,5
eesti omapära õhtuid	—	28	14	— 8 3
kirjanikkude ja tegelaste auõhtuid	4	8	9	2 2 2
vanaasta- ja jõuluõhtuid	4	8	9	2 2 2
jaani- mardi- ja kadriõhtuid	—	2	9	— 1 2
leinaaktusi ja jüriöö mälestusi	—	3	6	— 1 1
raadiokontserte ja raadioõhtuid	—	—	13	— — 3
sportl. — kehakultuurl. pidusi	—	3	9	— 1 2
emade ja noortepäevi	1	4	2	0,5 1 —
karskus- ja hariduspäivi	2	—	4	1 — 1

	1925 a.	1926 a.	1927 a.	25a.	26 a.	27 a.
kontserte	1	4	5	0,5	1	1
kinoõhtuid	1	4	5	0,5	1	1
näitlikke kohtuprotsesse	2	1	2	1	—	0,5
loteriisi ja näitemüike	1	2	4	0,5	—	1
	215	346	450			

Mõndagi uut ja värsket on toodud pidudesse vanade jaani-märdi- kadri- jüri- ja muude tähtpäevade pühitsemisega milline protsent on 2 pealt 1925 a kasvand 5 peale 1927 aastal. Uutena aladena on 1927 a. esinemas avalikud raadiokontserdid. Rõõmus- tsvana nähtusena on, et tantsu (ja maskeraadide) peod puhtal kujul, nagu neid organiseerimata noored simmanide, jubide, särude ja muude nimede all korraldada armastavad, vähenemis protsenti näi- tavad. Ainult üksikud osakonnad (Ahja, Luke, Weltsi) teatavad nende korraldamisest.

Näidendid.

Ühtaega pidude mitmekesistumisega ja ajakohasemaks muu- tumisega on näha ka segapidude eeskava sisukamaks muutumist. Eriti on seda märgata eeskava näidendite osas. Tõsi küll, see muutus toimub väga pikaliselt, sest meie lavaturu ärimehed on meid sõjajärgseil aastail jantide ja farsside uputusega ütle mata ohtralt rikastand ning algajate osakondade ikaldusaastatega ühen- duses olev raske majanduslik olukord, hääde juhtide vähesus ja linna kabaree kerge vaimu tungimine maale, ei luba veel sügava- mat tööd. Võrreldes eelmiste aastatega on siiski tuntavat edu märgata. Üldiselt on 1927 aastal 76 osakonnas harjutatud ja ette- kantud 268 näidendit. Võrreldes eelmiste aastatega on arenemine

järgmine:	1925 a.	1926 a.	1927 a.	%	%
jante ja kergemaid naljamänge	65	78	81	39	31 30
tõsisemaid komöödiaid ja rahvatükke	45	56	70	27	22 26
draamasid ja kurbmänge	16	29	29	9	12 11
vabalt improviseeritud mängud	1	2	9	0,5	1 3
muusikalisi näidendeid (operette)	1	8	11	0,5	3 4
teadmata	40	78	68	24	31 26
	168	251	268	100	100 100

Samast arenemisest tunnistab lühikeste ühevaatuslikude näiden- dite vähenemine pikemate tööde vastu:

	25 a.	26 a.	27 a.	25 a.	26 a.	27 a.
ühevaatuslikke	63	68	64	51	39	32
kahevaatuslikke	10	26	42	8	15	21
kolmevaatuslikke	28	54	56	23	31	28
neljavaatuslikke	12	10	20	10	6	10
viievaatuslikke	10	16	18	8	9	9
	123	174	200	100	100	100

Ka poolehoid kodumaa autoritele näib rõõmustavalt kasvama, kus juures esikohal püsivad Kitzberg ja Luts. Tähtmad esitatud kodumaa autorid oleks:

	1925	1926	1927	Kokku
Kitzberg	6	16	20	42
O. Luts	8	11	9	28
Raudsepp	2	2	4	8
Kunder	2	3	2	7
Koidula	1	1	1	3
Peterson	1	1	1	3
Vilde	2	—	1	3
Liiv	—	—	3	3
Metsanurk	1	—	1	2
Lintrop	—	—	1	1
Vardi	1	—	—	1
Antson	—	—	1	1
	24	34	44	102

Tüsedama repertuaariga paistavad välja:

- Aakre (Am. Kristus; Pisuhänd; Kosjasõit)
- Kaiu (Püve talus; Vagade elu; Laste aated jt.)
- Karinu (Paha vaim; Neetud talu; Tohiku Juula ämm jt.)
- Käosalu (Minister kodukülas; Kui torm vaikib jt.)
- Rasina (Elektra; Naiskurat; Nooruse sõbrad.)
- Rae (Kui torm vaikib; Tootsi lood jm. improvisatsioonid)
- Saadjärve (Vabalt improviseeritud mäng kirjan. elukutsest)
- Saue (Libahunt; Mevsi ema; Virr-varr ja improvisatsioonid)
- Tallinna (Parve poisid; Kauka Jumal, Kevade I; voore pidu jt. improvisatsioonid)
- Tõnuvere (Libahunt; Neetud talu jt.)
- Vana-Kariste (Am. Kristus; Laurits; jt.)
- Varemeta (Ullikene; Vare jt.)
- Veltsi (Säärane mulk; Kapsapäi jt.)
- Vägeva (Kauka Jumal; Laul õnnest; Salmisto jt.)
- Voldi (Kikerpilli linnapead jt.)

Kergeist asjadest näivad hinnatuimad: Kaasiku Tõusiku kosjakäik; Bachi Vooruslik abielumees; Amba Vaene Paul. Sisukamaist asjadest on mitmel korral mängitud Kitzbergi draamasid ja rahvatükke ja Raudsepa Ameerika Kristust. Ka Kunderi Kroonu onu ei näi veel niipea vananevat.

Repertuaari hulga poolest on esikohal Käosalu 13; Hõimla, Saue 9; Tallinna, Rae 8; Karinu, Kuri 7 ja Hattu osak. 6 näidendiga.

Ekskurssioonid, väljasõidud.

Sellel alal on ÜENÜ osakondade tegevus aasta aastalt suurenend ning ÜENÜ noorte teotsemise ümber tekkimas noorusele tervitav külastusõhkkond. Protsendilisel on külastused kasvand 60% pealt 140% peale. See ala on ühtlasi mitmekesistumas ja süvenemas. Külastetakse mitte ainult naabrusorganisatsioone, vaid asutakse ka loodusilu tõsisemale hindamisele. Üldse võiks külastustegevust jagada 5 eri ossa. 1) väljasõidud üldistele pidudele ja päevadele (maakondlised ja riiklised laulupeod, osakondade riiklised ettevõtted jne.). 2) külastusõidud teistele organisatsioonidele. Paistavad välja siin Hõimla, Käosalu. Sõmerpalu, Tallinna, Tartu ja Valga osakonnad. Sobibki niisugune linna osakondade tutvunemine küla osakondadega väga hästi noorsoo töö raami ning on niisugusel külaskäigul, kui veel eriti tuuakse kaasa ka külakosti, väga mitmekülgne kasvatav tähendus. 3) looduslikud ekskurssioonid. Ka sel alal on osa osakondade olnud energilises tegevuses. Võib märkida järgmisi ekskurssioone:

Avispea osak.	. . .	Porkuni ja ümbruskonda
Hattu	„ . . .	Pakri saartele
Hõimla	„ . . .	3 eksk. teadmata kuhu
Kasevälja	„ . . .	Vormsi saartele
Laekannu	„ . . .	Ummumäele ja ümbruskonda
Meeksi	„ . . .	2 eksk. Pahtpääle ja Murapallu
Muraste	„ . . .	Paldiski, Leetse ja Pakri
Tallinna	„ . . .	6 eks., Stockholm, Jõeletme, Käosalu, Paldiski jt.
Tartu	„ . . .	4 ümbruskonda
Valga	„ . . .	3 — „ —
Veltsi	„ . . .	Rudja randa
Voka	„ . . .	Vasavere järvedele
Voore	„ . . .	Taevaskotta ja Pühajärvele
Võsivere	„ . . .	Võrtsjärvele.

4) jalutuskäigud lähemas ümbruskonnas milliseid on korraldand peajasjalukult Tartu osakond. 5) õppekäigud milliseid on korraldand Saduküla osakond Tallinna näitusele ja Jooratallu. Üldpilt oleks sel alal järgmine:

	1925 a.	1926 a.	1927 a.
väljasõidud rahvapidudele	5	23	33
looduslikke ekskurssioone	3	8	27
külastus väljasõite esinemistega ja ilma	18	31	36
jalutuskäike ümbruskonnas	—	3	9
õppekäike	—	—	3
	26	65	108

Ruumid.

Ruumide suhtes muutub üldpilt osakondades iga aastaga kurvemaks. Oma maja on olemas ainult Käosalu osakonnal. Oma kindlad üüritud ruumid on Laekannu, Vändra ja Võsivere osakondadel. Kõik teised osakonnad on kas kindla asukohata ehk pole omas ruumides täied peremehed. Üldpilti näitab tabel:

	1925 a.	1926 a.	1927 a.	%	%	%
kasutati koolimajade ruume	24	28	30	56	47	40
kindla asukohata	9	14	22	21	23	29
teiste seltside ruume	3	6	8	7	10	11
talu ruume	2	5	6	5	8	8
valla ja riigi ruume	3	3	4	7	5	5
era ja üüri ruume	2	4	5	3	6	6
oma maja	—	—	1	—	—	1
	43	60	76	99	101	100

Nii on kooli ruume kasutajate osakondade arv ikka vähenemas, (40 prots. endise 56 protsendi vastu) asukohata olijate protsent aga (29% 21 vastu) kasvamas. Olukorra teeb veel kurvemaks asjaolu, et koolimajade kasutaminegi iga aastaga raskemaks muutub ja kasutamise tingimused väga ebasoodsad on. Nii olid ruumide kasutamise tingimused head 2, halvad 23 korral. Kasutatavad ruumid ise aga olid head 5 juhusel, rahuldavad 13 juhusel ja halvad 29 juhusel

Niisuguses olukorras peitub suur teotsemise traagika. Õieti peabki olema koolist välja jõudnud noorte kultuuriline teotsemine jatkuks kooli tööle ning peaks siin vastavate ruumide eest hoolitsemise riiki ja omavalitsused, tegelikult on aga see hoolitsemine senini enam takistavat ja keelavat laadi. Pole ime kui aruannetes raskuste üle kurtmise osas 38 juhusel kurtmised ruumide üle seisavad esikohal. Siin ja seal on selle tõttu takistatud kogu töö, siin ja seal pole võimalik pidada harjutusi, korraldada kõneõhtuid ja kursusi, asutada lugemislaudu, pidada koosolekuid jne.

Pole ime ka kui tuleviku kavatsuste alal osakondadel oma kodu asutamise ja korraldamise küsimused on esipaigal. Seni on omale kodu korraldanud ainult Käosalu osakond, kuid ehitamisel on niisugused Varesmetsa, Karinu, Palmse, ja Tõnuvere osakondadel. Ka Kaius, Laekannus, Hattus ja Meeksis on juba tehtud eeltöid ning Tallinna osakond on asund vastava kapitali korjamisele.

Vahekorrad.

Vahekorrades teiste organisatsioonidega on jõutud tunnustatavale seisukohale. Kokkupuutumistest teiste organisatsioonidega

mainivad 53 osakonda. Üldiselt on vahekorrad hääd. Halva poole kaldub vahekord haridusseltsidega, kus vanemad tegelased sageli noorte kavatsustele vastu raiuvad. Paaril juhusel ollakse ka poliitiliste ühingutega vaenujalal, kuid samavõrra juhustel on oldud ka hääd. Üldiselt on seisukord parem eelmisest aastast, mida näeb all olevast tabelist:

	1926 aastal						1927 aastal					
	Vahekord						Vahekord					
	Väga hää	Hää	Rahuldav	Halb	Väga halb	KOKKU	Väga hää	Hää	Rahuldav	Halb	Väga halb	KOKKU
Haridusseltsid	1	7	6	4	1	19	—	4	8	7	1	20
Muusika ja raamatukogu s.	1	8	3	3	2	17	—	16	1	6	—	23
Tuletõrje s.	—	6	6	1	—	13	—	12	4	3	—	19
Karskusseltsid	—	2	4	1	—	7	—	1	3	—	—	4
Spordiseltsid	—	1	4	—	—	5	—	2	3	—	—	5
Kaitseliit	—	2	5	2	1	10	—	11	2	—	1	14
ÜENÜ teised osakonnad jt. noorte ühingud	2	7	4	—	—	13	6	3	1	—	—	10
Põllum. Kogud	—	—	2	1	—	3	—	2	1	1	1	5
Sotsialistlikud noored	—	—	1	—	1	2	—	1	—	2	—	3
Muud org.-id	—	4	—	—	2	6	—	18	2	3	2	25
KOKKU:	4	37	35	12	7	95	6	70	25	22	5	128

Nii on ÜENÜ osakondadel kokkupuutumisi olnud 1926 a. 95 ja 1927 aastal 128 organisatsiooniga kus juures suhted loomulikult on olnud parimad ÜENÜ teiste osakondade ja noorte ühingutega. Suhete üldist paranemist näitab järgmine kokkuvõtlik võrdlus, mille järel vahekorrad on olnud:

	1926 a.	1927 a.
väga hääd	4	6
hääd	37	70

	1926 a.	1927 a.
rahuldavad . . .	35	25
halvad	12	22
väga halvad . . .	7	5

Üldine arusaamatus ja ÜENÜ kahtlustamine on kadunud ning ainult üksikuid noortel Lõuna-Eesti osakondadel, eriti mõnes poliitiliselt üleskõetud nurgas (Vana-Kariste) tehakse töötamises mõningaid raskusi.

Raskused.

Teotsemist takistavad raskused näivad võrreldes eelmise aastaga kasvavat. Esikohal püsivad majanduslist laadi asjaolud, millistest vast olulisem ruumide küsimus. Kui 1926 a. veel 17 osakonda ruumide puuduse, kitsikuse või raskete kasutustingimuste üle kaebasid, kuuled neid kaebusi nüüd juba 38 osakonnalt. Paljude osakondade eneseavaldus seisab just vastavate ruumide puuduse tõttu ning vajadus noorsookodude (külaklubide ja rahvamajade) järele kasvab iga aastaga. Ühelt poolt suluvad koolid oma ukсед välis haridustööle, teiselt poolt aga kasvab 6 kl. algkooli, täienduskoolide, põllumajanduskoolide jt. haridusasutuste lõpetajate hulk, kellele vastava intelligentsema küla noorte õhkkonna loomine sama vajalik kui igapäevanegi leib. Pikkamööda kuigi hilistudes hakkavad seda vajadust taipama ka meie bürokraatlikud ja raskepärased ning senini linna poole vaatavad haridus keskkohad. Võimalik et järgneval aastakümnel siin ühisel tahtel midagi teha suudetakse, ÜENÜ esimese aastakümne lõpul on küsimus oma teravuse tipul ning kaebused kokkutulemiskohtade puuduse üle igapidi õigustatud. Järgnevad muidugi muud majanduslist laadi raskused nagu majanduslik kitsikus (16 k.) mis ei lase korraldada kursusi, asutada mängukoore, raamatukogusid, lugemislaude, soetada spordiesemeid jne. Paljudel juhustel on kitsikus põhjendatud ikaldus aastaist, mis omalt poolt raskendab pidude korraldamist, liikmemaksude tasumist jne. Kaevatakse ka hõreda asustuse (Albu-Risti), halba deteede (Saadjärve) ja elanikkude üldise kehvuse (Atsalama) üle.

Vaimlist laadi raskuste hulgas on esipaigal kaebused juhtivate aktiivsete jõudude ja vaimliste juhtide puuduse üle. Niisugusi kaebusi ühel ehk teisel kujul tuleb tervelt 32 osakonnast. Siin ja seal (Aaspere, Kasevälja, Kähri) tuleb kaebusi õpetajate loiduse, ükskõiksuse, mammonas kinni oleku ja muu üle. Siin ja seal (Meeksi, Sangaste, Voore, Aakre, Karinu jpt.) ei saada laulukoorile ega rahvatantsu trupile asjatundjaid juhatajaid või on nende sõjateenistusse minek põhjustand koori tegevuse seisaku. Siin ja seal (Albu-Risti, Holstre, Sadrametsa, Mäo,

Kaberneeme jt.) on aga intelligentsi vähe ning hoiavad üksikud boheemkonna ja linna mõju alla sattund keskkooli lõpetajad ja noored haritlased end küla noorustööst eemale.

Paljudel juhtumel süüdistakse kohalist rahvast, kes kord kinni usulistes vaadetes (Kasevälja, Kaberneeme jt. ranna ja saarte osakonnad), kord kõrtsimõjude all (Aaspere, Venevere jt), kord umbusklik (Maho), väga ükskõikne (Mõisaküla, Metsanurga), külmad ja loiud (Sikana, Atsalama), pilkav ja labane (Orava, Metsanurga), harimatu (Kasevälja) jne. Siin ja seal teevad raskusi vanade organisatsioonide ja seltside (Holstre, Vana-Kariste, Vändra, Rae, Saue, Sõmerpalu jt.) ning üksikute vastu töötavate isikute isiklikud, kitsarinnalised või iganenud vaated (Palmse, Sangaste) ning siin ja seal ka tagurlised ja vähe vastutulijad vallavalitsused (Nursi, Vägeva, Viimsi jt.) Üldiselt on töötamistingimused halvad ja õhkkond, milles teetseda tuleb, noorile väga ebasoodne.

Jaatavad nähtused.

Nende masendavate ja tööd raskendavate asjaolude kõrval ei puudu siiski positiivsed nähtused ja elustavad ning rõõmustavad väljavaated. Kus on märgata edu igal alal (Rõusa), kus on taht ja visadust (Kähri), väljavaated hääd (Kolga-Jaani), tõsist tõusu märgata (Ingliste, Kuri, Saduküla, Tõnuvere, Voka, Võsivere), tehakse tööd suure poolehoiu ja innuga (Tammiste, Sõmerpalu), on huvi ja hoogu (Nava), on jõudu ja hääd taht (Kahula, Kaiu, Tõnuvere), on teotsetud väga energiliselt ja tahtekalt (Laekannu), liigete seis eeskujulik (Kolga-Jaani), töötatakse suurte pingutustega (Mõisaküla) jne.

Üksikuis osakondades on üksikud tegevusharud teetsend väga väljapaistvalt. Rae osakonnas on eriti laulukoor oma väljaastumisega pidulad, kirikus jne. võitnud ümbruskonna poolehoiu ning ka näiteharus on tehtud väga elavalt tööd. Luke os. on sedasama saavutanud oma orkestriga. Kõnnu osakonnas on elanikud väga huvitatud osakonna lugemiselaust, Meeksi, Rasina, ja Atsalama osakondades ollakse väga huvitatud osakondade näite- ja spordiharude tööst. Sadrametsas ja Laekannus on oma trükitud ajakiri tõstnud tähelepanu ning mõjutand ümbruskonda. Kirjandusharud on elavalt töötanud Tallinnas ja Järvel, omakultuuriharud ja spordiklubi Tallinnas jne.

Energilise töö tulemused on nähtavad. Osakonnast ollakse huvitatud, ollakse häätahtlik ning hinnatakse noorte tööd (Aleksandri, Aruküla, Tammiste, Avispea, Kuigatsi, Voka, Voldi, Võsivere), vahekord ümbrusega on väga häätahtlik ning poolehoid väga

hää (Kolga-Jaani, Kõnnu, Muraste, Palmse, Põlli, Vägeva, Käosalu, Venevere, Meeksi), rahvas toetab, kuna enne kahtlustati ning eriti ollakse huvitatud kõnekoosolekuist ja rahvatantsudest (Voore, Vändra). Oma maja ehitamist ja spordi platsi rajamist toetavad kohalised elanikud igapidi (Käosalu, Varesmetsa, Karinu, Kaiu, Inglise), kohaline intelligents tuleb kaasa (Sõmerpalu), liikmeid tuleb järjest juure (Kuigatsi, Saduküla), üks õpetaja hakkas osavõtma ning liigete arv tõusis 120% võrra (Aakre), hoolimata teiste seltside rohkusest on energilisemad ja intelligentsemad noored suures enamuses vajund ÜENÜ osakonda (Kehtna, Kaiu, Voldi), on õnnestand noori talu higiseilt tantsuõhtuult rakendada kultuurülesannetele ning noorustöömõtet ja iseloomu kanda kaugemale (Hattu, Voldi, Saduküla, Sadrametsa jt).

Üksikute energiliste osakondade tõsise sisetöö tulemusena on märgata väljakiirgamist ümbruskonnas uute osakondade näol. Nii on Laekannu osakonna ümber (asut, 26. VII. 25) tekkind Torma, Venevere, Adraku osakonnad. Saduküla osak. ümber (asut. 2. IV. 26) Saadjärve, Voldi, Jõgeva, Nava; Juuru ja Kaiu osak. ümber Kehtna, Härgla, Inglise, Valtu jt. Ning nii ollaksegi õigel teel. Mitte mingi väline kihutustöö, riikline toetus, reklaam jne. ei pea olema meie organiseerimise tõukejõuks, vaid ideelised alused, tõsisem ja sügavam sisetöö, elureformistliku õhkkonna ja kultuurküla loomise vajadus.

Kavatsusi.

Selgemini kajastub see kultuuriline loomistahe uute realkavatsusis. Suurim energia näib siin olema vajund oma kodu asutamise, korraldamise ja ehtimise ümber (Kaiu, Karinu, Laekannu, Meeksi, Palmse, Aaspere, Hattu, Varesmetsa jt.) ka kursuste korraldamine eriti käsitöö ja rahvatantsude alal on kavatsuste esireas (Käosalu, Järve, Muraste, Rae, Saadjärve, Saduküla jt.). Väga paljudes osakondades on kavatsusel sagedamate loengute, kõnetute ja õperingide korraldamine (Kähri, Muraste, Sikana, Tori, Aleksandri jt.) Raamatukogu täiendada ja lugemislaua sisseseada kavatsevad Käosalu, Sao-Paolo, Kaiu ja Kuri osakonnad. Suurema keelpillide orkestri asutamine on päevakorral Aaspere, Aakre, Tõnuvere, ja Holstre osakondadel. Organiseerimisedalat korraldada ja algkooli lõpetanuid osakonna ümber koondada kavatseb Kolga-Jaani, õppekäike korraldada — Saadjärve, oma ühiskaupluse avada — Kõnnu, oma tennisplatsi — Vändra. Paljud väiksemad kavatsused keerlevad spordiplatside asutamise, ekskurssioonide korraldamise, laulukoore ellukutsumise, radioaparaadi muretsemise ja mitmesuguse muu tegevuse süvendamise ümber.

Koosolekud.

Üldkoosolekuid on peetud:

1926 a. 60 osakonnas 126 üld- ja 617 juhatuse koosolekut

1927 a. 75 „ 157 „ „ 827 „ „ koosolekut.

Üldkoosolekute arv on üldiselt jäänud samaks (2,1 koosolekut osakonna kohta) kuna juhatuse koosolekute arv kasvamist näitab 10,3 pealt 10,9 peale osakonna kohta.

1	üldkoosolek.	on peetud	22
2	„	„	32
3	„	„	16
4	„	„	4 osakonnas

Ühtegi üldkoosolekut pole pidanud K o s e, ja seitse üldkoosolekut on pidanud M e e k s i osakond.

Ühe üldkoosolekuga on leppind 1927 a. asutatud S a n g a s t e, Vana-Kuuste, Tammiste, Sõmerpalu, Torma, ja Kuigatsi osakonnad. Vanemaist osakondadest on pidanud ainult ühe koosoleku vähem energiliselt teotsend Edro, Kaberneeme, Kadja, Metsanurga, Aakre, Ahja, Atsalama, Avispea, Järva-Jaani, Järve, Laanemetsa, Mäo, Palmse, Põlli, Saadjärve ja Tartu osakonnad. Kolm üldkoosolekut on pidanud energilisemalt teotsend Hõimla, Kaiu, Karinu, Käosalu, Luke, Karitsa, Kolga-Jaani, Nava, Rasina, Sadrametsa, Sao-Paolo, Sikana, Tõnuvere, Varesmetsa, Voore ja Võsivere osakonnad. Neli koosolekut on peetud K ä h r i, V a l g a, V o k a ja V o l d i osakondades. Kõigis teistes osakondades on lepitud kahe üldkoosolekuga.

J u h a t u s e koosolekute hulgaga paistavad välja T a l l i n n a (45), S a o - P a o l o (36), R a e (33), K ä o s a l u (32), T a r t u (31), K a r i n u (28), J ä r v e (26), H õ i m l a (24), L a e k a n n u (24), M õ i s a k ü l a (22), V a n a - K a r i s t e (22), K a i u (21), M e e k s i (19), V a r e s m e t s a (18), M u r a s t e (18), A l b u - R i s t i (17), I n g l i s t e (17), S a u e (16), K e h t n a (15), S a d u k ü l a (15).

Ühtegi juhatuse ega üldkoosolekut pole pidanud K o s e osakond. Nagu näha on teorikkamail osakondel ka juhatuste nõupidamised sagedamad.

Kassa.

Majanduslikult näitavad kõik vanemad ja teovõimsamad osakonnad rahaliste läbikäikude suurenemist, nooremad ja loiumad osakonnad majanduslikudel raskustel summade vähenemist. Väljapaistev on ka, et pea kõik energilisema ja suurema tegevusega ning suuremate läbikäikudega osakonnad puudujääke näitavad. Nii pais-tavad välja:

	läbikäik	puudujääk	ülejääk
Tallinna . .	2.115.459	93.224	—
Käosalu . .	384.000	175.000	—
Sao-Paolo . .	381.330	—	27.120
Hõimla . .	209.530	—	—
Laekannu . .	160.600	20.000	—
Kaiu . .	141.333	—	76.110
Aruküla . .	116.890	28.860	—
Albu-Risti . .	94.154	—	890
Karinu . .	84.308	—	4.625
Varesmetsa	69.000	—	34.737
Vändra . .	59.826	—	4.205
Vana-Kariste	56.926	—	13.225
Mõisaküla . .	58.304	3.036	—
Järve . .	56.303	—	11.687
Mäo . .	53.220	—	18.746

Üldiselt on läbikäigu summa (peaasjalikult küll Tallinna osak. arvel) kasvanud:

1925 a. 38 osak.	2.475.000	marka
1926 a. 56 „	3.400.000	„
1927 a. 69 „	5.012.000	„

Nii on suurema läbikäikudega osakondadest pea kõik, maha arvatud Sao-Paolo ja Kaiu, kus viimane omale maja ehituseks ülejäake hoiule pannud, puudujääkidega lõpetanud, ent suuremate kultuurkavatsuste (majaehitus jne.) arvel.

Peale nimetatute on veel puudujääkidega töötanud; Karitsa, (15000), Võsivere (24950), Venevere (4000), Rae (2902), Sadametsa (2000), Orava (1000) ja Vana-Kuuste (396).

Üldse on puudujääke 12 ja ülejäake 50 osakonnal. Ülejäägid on aga väikesed (kogusummas 297072 marka 355238 marga puudujääkide vastu). On näha, et nooril rahaga ümberkäimises ja raha kultuurilises kasutamises oskused ei puudu.

Oma kassa seisukorda pole teatanud Holstre, Nursi, Sõmerpalu, Tammiste, Tartu, Valga ja Vägeva osakonnad.

Inventaar.

Inventari soetamises on oldud loium eelmisest aastast. Nii on omale muretsenud:

	1926 a.	1927 a.
raamatuid ja ajakirjandust	44	24 osakonda
spordiesemeid	23	23 „
muusikariistu	7	16 „
näitelava asju	12	9 „
mitmesugust liikuvat inventari	18	8 „
liikumata inventari	—	1 „

---

104   81

Kindlasti on siin näha ikaldusaastate mõju, mis rahasumme ei luba endises külluses liikvele. Selle eest on aga mõned osakonnad kogund väärtuslikku varandust eriti muusikariistade alal, Nii on omale puhkpilli orkestriks instrumente soetanud Aruküla, Laekannu, Luke, Rae ja Venevere osakonnad, raadioaparaate Karitsa, Mäo, Albu-Risti, Käosalu, Tõnuvere ja klaveri Järve osakond. Muidugi pole niisugused suuremad inventaari soetamised lubanud endisel määral valguda teistele aladele.

Sport ÜENÜ-s 1927 a.

(Keskoimkonna sekretär H. Hasenbusch)

Hinnates kehakultuuri tähtsust noorsoos kutsus Keskjuhatus 19 aug. 1927 a. Keskjuh. juures ellu ÜENÜ spordi Keskoimkonna.

Toimkond on teotsend energiliselt. Tema ülesanneteks on elustada ja õhutada ÜENÜ osakondades kehakultuurilist tegevust, korraldada ÜENÜ üleriiklisi ja maakondlisi võitl., pidada statistikat, registreerida ÜENÜ saavutusi, koguda ülesvõtteid ÜENÜ sportlast sündmusist ning tegelesist, anda osakondadele juhtnööre ning olla vahemehena kontaktis eesti spordi liitudega jne.

Senise ÜENÜ sportl. statistika puudumisel pööras Keskt. 1927 a. ülevaate saamiseks vastavate küsimuslehtedega ÜENÜ osakondade poole. Vastuseid saadi 51 osakonnast.

Vastused näitavad tegevuse suurenemist kahekordseks võrreldes eelmise aastaga, hoolimata, et teotsemisvõimalused polnud kuigi soodsad. Nii olid ainult 6 osakonnal võimlemiseks ja käsipalli mänguks tarvitada saalid ning ainult 19 osakonnal kasutada mingisugune spordiväli. Edu näitab võistluste üldarv, milliseid peeti:

1925 a.	1926 a.	1927 a.
52 võistl.	110 võistl.	228 võistl.

Nii kasvab võistl. arv iga aastaga enam kui poole võrra ning sportlaste arv osakondades ulatas 1927 a. 1500 peale, kellede hulgas ligi 250 naissportlast. Väljapaistab Tallinna osak., kes oma 98 võistlusega ja üle 200 liikm. sportlasperega sammub esirinnas nii arvuliselt kui ka tagajärgede poolest. Nii tuli Tallinna osak. korvpalli naiskond eesti esivõistluste võitjaks, omades 1927 a. eesti

meister-naiskonna nime. On osavõetud mitmest eesti esivõistlustest ning maavõistlustele Lätiga andsid tallinnlased kaks mängijat.

I. Kergejõustik.

Siin on märgata tõusu nii tagajärgede kui ka võistl. arvu poolest. Nii peeti 1925 a. — 8, 1926 a. — 21 ja 1927 a. — 50 võistlust. Saavutuste seis, milledeni noorsoolased jõudnud, oleks järgmine:

Jooksud:

60 m.	7,4 M. Kalbus	1926 a.	1000 m.	2:55,1 R. Hollmann	1927 a.
100 m.	11,8 V. Elberg	1927 a.	1500 m.	4:27,1 A. Veiss	„ „
200 m.	24,5 V. Elberg	„ „	3000 m.	10:01,5 A. Veske	„ „
400 m.	55,6 V. Elberg	„ „	5000 m.	17:28,1 A. Veske	„ „
800 m.	2:11,9 A. Neumann	„ „			

Tõkkejooks:

60 m. tõkkejooks	(91,4 cm.)	9,9 E. Tamm	1927 a.
110 m. „	(91,4 cm.)	18,1 F. Tamman	„ „
110 m. „	(106 cm.)	23 R. Karp	„ „

Teatejooksud:

4×100 m.	48,7	Tallinna osak.	1927 a.
400+300+200+100 m.	2:17,4	„ „	1926 a.
800+400+200+200 m.	4:16,7	„ „	1920 a.
10×100 m.	2:06,5	„ „	1927 a.
10×400 m.	9:55,1	„ „	1927 a.

Käik:

1 klm. 5:10,0 R. Pärnpuu 1925.

Hüpped:

kaugush. h-ga	6,22 M. Berg	1927.	kolmikh. h-ga	12,63 R. Laas	1927.
kaugush. h-ta	2,92 E. Aprii	1925.	kolmikh. h-ta	8,35 R. Oja	„
kõrgush. h-ga	1,60 R. Laas	1927.	teivashüpe	2,80 Lüüs,	„
kõrgush. h-ta	1,30 Treir, Lüüs	„		Neumann	

Visked, tõuked heited:

kuul t. k-ga (7,25)	11,30	K. Schlicher	26 a.
kuul t. k-ga (5,44)	13,35	F. Tamman	„
ketas t. k-ga (2 kg.)	34,95	J. Väät	27 a.
ketas t. k-ga (1,5 kg.)	35,22	E. Aprii	„
ketas t. k-ga (1 kg.)	39,27	Tõnsing	„
oda t. k-ga (800 gr.)	45,63	K. Schlicher	26 a.
oda t. k-ga (600 gr.)	47,66	R. Oja	27 a.
vasar	16,57	J Reinhardt	27 a.
raskusheide (25 kg.)	4,79	F. Tammar	26 a.

Jooksud naistele:

60 m.	8,9	J. Parts	1927 a.	200 m.	30,8	J. Parts	1927 a.
100 m.	14,3	„ „	„	400 m.	71,7	G. Kramann	„

Hüpped naistele:

kaugush. h-ga	4,60	J. Parts	27.	kolmikh. h-ga	8,88	G. Kramann	27.
kaugush. h-ta	2,40	G. Kramann	„	kohmikh. h-ta	6,53	J. Parts	„
kõrgnsh. h-ga	1,20	J. Parts	„				

Visked, tõuked, heited naistele:

kuul (5,44)	7,87	E. Mällifer	1927.
ketas (1 kg)	20,80	G. Kramann	„
oda (600 gr.)	21,60	E. Mällifer	„

II. Rattasõit.

Ka rattasõidu alul on tõus märgatav. Kui eelmistel a. (1925 — 26) kumbagil aastal oli 5 rs. võistlust, siis oli neid 1927 a. 8. Saavutuste tasapind oleks järgmine:

meestele:

1 klm.	1:37,2	Vilberg	5 klm.	10:06,0	Vilberg
2 klm.	3:24,7	"	10 klm.	19:10,0	Holsting
3 klm.	6:03,5	Diesfeldt	25 klm.	48:43,0	Vilberg

naistele:

1 klm.	1:51,5	H. Peet.

III. Jalgpall.

Jalgpall on kujunend populaarsemaks spordi alaks. Peetud võistluste arv kasvab iga aastaga. Nii peeti:

1925 a.	1926 a.	1927 a.
32 võistl.	42 võistl.	64 võistl.

Aruande aastal on isegi pandud alus rahvusvahelistele võistlustele, milliseid on peetud 13, nimelt Tall. osakond 2 ja Sao-Paolo (viimane muidugi asukoha tõttu Brasiilias) 11. Tallinna osak. kaks rahvusvahelist võistlust andsid tagajärgi:

ÜENÜ Tall. osak. — Inglis k.l. „Lord Antim“ 1:0 (1:0)

ÜENÜ Tall. osak. — Inglis sõja laevastik 3:1 (0:1)

Kodumaa meeskondadega on enam võistlusi olnud Tallinna osakonnal 21, Hõimla os. 17, Käosalu osak. 3, Sikana osakonnal 2 jne. Enam kui üks meeskond on Tallinna, Hõimla, ja Sikana osakondadel.

IV. Käsipall.

Käsipall on levinenuim ja harrastetavaim spordi ala osakondades. Jaguneb ta korv- ja võrkpalliks. Mäng on Eestis uuemaid sp. alasid, kuid nii oma meeldivusega, läbiviidavusega vähemaile rühmitusile (5—6 mängijat) kui ka sobivusega nii mees- kui ka naisnoorile on ta meil nii linnas kui ka maal läbilöönud. Võidukäiku näitab kahe aasta võrdlus:

1926 a. korvp. 19, võrkp. 15, kokku 34 võistlust.

1927 a. korvp. 26, värkp. 72, kokku 98 võistlust.

Võrkpallis meestele on võistelnud Tall. osak. I. meesk. 17, II. meesk. 4, III. 2 korda; Meeksi osak. I. meesk. 4, II. meesk. 3 korda; Inglise osak. 3, Käosalu 2, Vana-Kuuste ja Haaslava 1 kord.

Võrkpallis naistele on ainult Tallinna osak. naiskonnad esinenud 10 korda.

Korvpallis meestele on Tall. osak. I. meeskond esinend 10 ja II. meesk. 4 korda.

Korvpallis naistele samuti Tallinna osak. naiskond 10 korda.

V. Talisport.

Talisport näib olevat jäänud kahjuks tahaplaanile ega ole osakonnad sel alal palju teinud välja arvatud vast mõned suusaretked ning Tallinna osakonna poolt peetud viied jääpalli võistlused. Esimesele s. o. suusatamisele oleks meil eriti maa osakondades suuri võimalusi.

VI. Teised alad.

Teistest nimetamata sp. aladest võiks mainida ping-pongi, millisel alal on peetud 11 võistlust, nendest 7 seltside vahelist. On võetud osa ka ka eesti esivõistlustest, kus hää eduga esinevad ja auhindadele tulnud.

Tõste spordet nõuab tugevamat kehaehitust ning ei näe noortele eriti sobiv. Sellega on seletatav selle ala vähene harrastatavus ÜENÜ-s. 1927 a. on korraldatud ainult kolmed tõste võistlused ja needki pole olnud kavalt kuigi laiaulatuslikud. Tõstmiste paremad tagajärjed seisavad praegu järgmiste noorsoolaste nimel:

kerge kaal:

surumine kahega	51,66 kg.	(124 n.)	A. Tobber	1927.
tõukamine paremaga	46,25	„ (111 n.)	A. Joosing	„
tõukamine kahega	64,58	„ (155 n.)	„	„
rebimine paremaga	41,66	„ (100 n.)	A. Tobber	„
rebimine kahega	54,58	„ (131 n.)	„	„

kesk kaal:

surumine kahega	54,58 kg.	(131 n.)	Alpius	1927.
tõukamine paremaga	46,25	„ (111 n.)	„	„
tõukamine kahega	66,66	„ (160 n.)	„	„
rebimine paremaga	43,33	„ (104 n.)	„	„
rebimine kahega	56,25	„ (135 n.)	„	„

Murdmaa jooksus on peetud 3 võistlust, tennise mängus, ujumises, poksis, kurnis ja krocketis igal alal üks.

Üldse on 1297 a. jooksul peetud võistlusi 14 erispordi alal. Alad, mis üldises eesti spordiliikumises on esireas, näivad ka noortele meeldivamad. Selle vastu aga kogu keha karastavad ja ka maale sobivamad alad, nagu: ujumine, sõudmine, suusatamine, uisutamine jne näivad väga nõrgalt harrastatud. Ometigi pole meil Eestis veepuudust ja võimaldab meie kestev tali ka rohkem teotsemist suusa spordi alal. Ka jõustik (tõste, maadlus) võiksleida enam tähelpanu. Samuti tuleb kõrgelt hinnata igasuguseid võimlemis- ja ühismänge ja harjutusi, millede korraldamine huvitäratus abinõuna ja ergutusvahendina väga teravatud. Eesmärgiks peab olema esteetiline nauding ja osavõtjate igakülgne arenemine ning tervis. Kaunist keha, ilusat hinge vajame. Ja seda noored vajavad ning suudavad.

Esitav Kogu 1927 aastal.

ÜENÜ Esitav Kogu on 1927 a. kaks korda koos olnud.

Esimene, kevadine koosolek peeti 26 märtsil. Koos oli 46 osakonnast 79 esitajat. Tähtsamad päevakorra punktid olid: aruanded kohtadelt, uute osakondade kinnitamine, valimised, 10 aasta-päeva pühitsemine ja põhikirja muutmise.

Koosoleku ametlikus osas kinnitatakse Mäe, Kähri, Kaarli-Ülemõisa, Voldi, Orava, Lindi, Sangaste, Liigvalla, Aruküla, Võsi-veri ja Luke osakonnad. Edasi harutatakse maakondliste keskkohtade küsimust, võetakse vastu keskjuhatuse eelmise aasta aruanne ja 1928 a. eelarve, valitakse põhikirja lõpuliikuks väljatöötamiseks komisjon ning võetakse vastu 10a. saabumise puhul peetavate pidustuste kava. Huvitava osa moodustavad aruanded ja ülevaated üksikute osakondade tegevusest. Keskjuhatusse valitakse 7 liiget; noorsoolased A. Meikop, R. Saarman, R. Inglise ja V. Leemets Tallinna osakonnast; V. Rooberg — Hõimla osakonnast; O. Pärner — Kehtna ja Nõmmik — Albu-Risti osakondadest.

Mitteametlikus osas järgnevad referaadid. Kõnelevad kehakultuurharude tegevusalalt keskliidu instruktor Villemsen, põllumajandusliku tegevuse alalt agr. Oja, ühistegevusalt hra Reimann, koduümbruse uurimise ja muinasvara tähtsuse ja korjamise võimaluse alalt mag. Moora, käsitöö arendamise võimalusist osakondades haridusõuniku hra Kiivet; muusika viljelemisest hra Kasemets; näitekunsti ülesannetest maal hra Vender ja rahvatantsudest prl. Raudkats. Hoolimata vähesest ajast järgnesid paljudele referaatidele elavad läkirääkimised, mis tunnistab niisuguste referaatide ja ettekannete vajalikkust meie noorpõlvele.

Teine, sügisene Esitava kogu koosolek peeti 26 ja 27 novembril Tallinnas Rataskaevu tän. 22. Koos oli 22 osakonnast 52 esitajat.

Tähtsamad päevakorra punktid olid; uute osakondade kinnitamine, organiseerivate keskkohtade küsimus, oma rahvaulikooli asutamine, rahvatantsude ja mängude korjamisküsimus ja põhikirja muutmise.

Kinnitatakse järgmised uued osakonnad: Kahula, Kõnnu, Veltsi, Voore, Karilatsi, Sikana, Maho, Rõusa, Tori-Võistleja, Veriora, Vana-Kuuste. Nursi, Sõmerpalu, Torma, Venevere, Nava, Tammiste.

Likvideerimisele tuleb Koiküla osakond Valgamaal. Edasi harutatakse organiseerivate keskkohtade küsimust. Leitakse, et keskkohad peaksid kasvama koostöö vajaduselt energilisemate ja

keskkohtes asuvate osakondade juure ning võiks nende töökava kujuneda esitajate koosolekuil teotsemise alul. Eriti peaksid keskkohtad püüdma kontakti luua üliõpilaskonnaga, õpetajaskonnaga ja muude asutustega. Otsustatakse vastava komisjoni ja keskjuhatuse ringkirja nr. 221 alusel katsuda kutsuda ellu keskkoht esiti Tartu osakonna juures.

Keskjuhatus aruanne võetakse vastu.

Arutusele tuleb oma rahvaülikooli asutamise küsimus. See ei saaks olla rahvaülikool tavalises mõttes ning rahvaülikooli nimigi tunnistakse ebakohaseks, vaid peaks ta olema paindub seltskondliku kasvatus ja noorsootöö juhtide ettevalmistus koht, noorsooliikumise ideede levitamise keskpunkt. Kursus peaks olema võimalikult lühike ja lektorid vaheldavad (sügise ja kevade semester) ning võiks see asutus täita suvel noorsookodu ülesandeid. Võetakse vastu järgmine otsus:

Esitav kogu tunnistab soovitavaks oma rahvaülikooli asutamise mõtte ja kohustab keskjuhatust eeltöid jätkama. E. k. avaldab soovi et esitajad osakondades mõtet selgitaks. Rahvaülikooli nimetuse tunnistab E. K. ebakohaseks.

Rahvatantsude korjamisalal otsustatakse keskjuhatust toetada ning keskjuhatusle teatada kõik rahvatantsude teadjate, vanade mängumeeste ja teiste vanavarateadjate aadressid.

Muudetud põhikirja otsustatakse võtta harutusele kevadisel koosolekul.

Järgnevad referaadid.

Põllumaandus peavalitsuse põllutöökoolide inspektori J. Ümariku referaat Küla ühiskonnast ja küla haridusoludest äratas tähelepanu. Külas valitsevad veel vanad traditsioonid, külal puudub külgetõmbejõud. Küla majandusliku teotsemise külg ei vasta sellele, mida nõuab praegune elu. Turu kaotused ja hindade langused teevad peremehe ükskõikseks, araks. Külas puuduvad mugavused, mis rahuldaks ühiskonna liiget ning linna kippumine on üldine. Kool ei täida oma ülesannet, õpetaja ei saa kontakti ümbruskonnaga ning last piinatakse tuupimistega. Seltsimajad puuduvad, juhid puuduvad. Meie lootus on noorsugu ja noorpõlv. Tuleb luua väikseid ringe, ning noori panna huvituma ka majandusküsimusist. Peaksime jõudma niikaugele, et igas talus oleks üks kutseharidusega isik (Norras juba kaks). Enam iseseisvust ja isetegevust nii vaimlisel kui ka majanduslikul alal. Enam praktilist oskust ja põllumajanduslikku teadmist külasse. Järgnesid elavad läbirääkimised.

ÜENÜ arenemissuunast kõneleb nrs. Utuste. Silmas peab olema nii vaimline kasvatus kui ka elukutse ettevalmistuse (leiva) küsimus. Jga ÜENÜ osakond peab saama oma ümbruse rahvaülikooliks, kultuuri levimise keskkohaks; tuleb tõusta üle teiste ning pearõhku panna enesekasvatusele. Pidudega tulla siis, kui on anda seda, mida teised ei oska.

Hääst ja halvast kirjandusest refereerivad Sophia Vardi ja Mait Metsanurk (Hubel).

Ei pea mitte minema välja seisukohast, et lugeda palju. Palju lugejate hulgas leidub kõige enam Courth-Mahleri, Verbitskaja, Sipelgate jt. alaväärtuslikku produktsiooni lugejaid. Kreeklased lugesid vähe, kuid olid suuremad mõtlejad. Igal ühel on siiski oma individuaalne maitse. Seda tuleb usaldada ja arendada. Ei pea laskma end mõjutada arvustajaist, reklaamist ega sensatsioonist. Tänapäeva kirjandus elab enesetappe ja elu deserteerimise tähe all. Siit võib küll mõnda saada mõnesuguseks nautimiseks, kuid mitte elu jaatava vaate või esteetilise maitse arendamiseks. Tähtis on ka kuidas loetakse. Suured viinajoojad pole kunagi hääd veinitundjad.

R a a m a t u k o g u d e s t refereerib haridusministeeriumi üldsekretär Kurvits.

Raamatukogu ülesanne on hääd kirjandust viia rahva keskele. Ka väheste aineliste võimalustega võib saavutada mõndagi. Raamatukogu ruumid olgu lihtsad, kuid meeldivad ja kodused, võimalikult ilustatud kohalikkude kultuurtegelaste piltidega. Raamatukogus peab leiduma kõik värskem ja väärtuslikum kirjandus. Raamatukogu peab lugejaid meelitama. Asukoha, lahtioleku aja ja muude abinõudega tuleb tähelepanu äratada. Algajatele lugejatele on nimestikud tarvilikud. Ei pea unustama sõnalist selgitustustööd kirjandusõhutil, -nädalail, -kursustel, -päevadel, -näitustel jne., mida vähemalt kord aastas tuleks teha. Eesmärk on, et kõik kodanikud oleksid hääd kirjanduse lugejad. Selleks aitavad kaasa omavahelised arvustus- ja õpperingid, kodused raamatukogud, lugemislauad jne.

K ä s i t ö ö s t t u l u a l l i k a n a refereerib kaubandus eriteadlane G. Tofer.

Eestis on käsitööle head tingimised, suurtööstus nõrk ja talvel vaba aega palju. Tööalu oleks palju. Edukaks arendamiseks peavad tekkima vastavad organisatsioonid ning kohalikud kolooniad, kus spetsialiseeritakse ainult teatud tööde aladel (nais-mees käsitööd; puu-naha-riide-võrgu ja muud tööd, käsitöö, aiatöö ja kanakasvatusega ühenduses jne.).

Kõike referaate saatsid võrdlemisi elavad läbirääkimised.

II Keskjuhatuse tegevusest 1927 a.

Suur osa keskjuhatuse tegevusest on pidanud minema keskjuhatuse majandusliku külje kindlustamise tähe all. 1926 a. korraldatud omakultuuri päeva ligi 3000 krooniline puudujääk (vihmase ilma tõttu) on annut küllalt muret ja tööd puudujääkide ja võlgade likvideerimiseks, seda enam, et keskjuhatusel puuduvad kindlad toetused ja sissetulekud. Algatati korjandus, mis aga majanduslikult raskete aastate tõttu andis vähe tulu. Siiski on suudetud majanduslikult end korraldada, kuigi suure kokkuhoiu tähe all.

Vaimliselt on harutatud ja algatatud mitmesuguseid küsimusi ÜENÜ noorustöö süvendamiseks ja ÜENÜ seisukoha kindlustamiseks eesti kultuurelus. On ülesvõetud oma rahvaülikooli asutamise ja rahvatantsude korjamise küsimused. Alustati eeltöid 10 a. juubeliks. Tehti algust ÜENÜ tegevuse aasta ülevaadete (esmakordselt 1926 a. kohta) väljaandmisega ning anti trükki noorsootöö käsiraamat. Välisriikide noortega on loodud mitmesuguseid sidemeid. Keskjuhatuse esimees viibis eesti esindajana soome noorsooliidu aastapidustusil Viiburis ning üheskoos rootsi noortega korraldati Stockholmis väga kordaläinud ühine noorte õhtu Noarootsi rahvaülikooli hääks, millel esinesid kõnedega rootsi pääminister Ellmann ja rootsi noorsooliidu esimees Kjerksen.

Keskjuhatuse majand. seisukorra parandamiseks pööras Keskjuhatuse Hamini poole palvega vastava kindla toetuse ülessevõtmiseks Keskjuhatusele riigi eelarvesse. Toetus kustutati juba rahaministeeriumi eelarve komisjoni. Sama saatuse osaliseks said ka Keskjuhatuse palved keskjuhatuse kaudu toetatava noorte põllumajandusliku, käsitöö-, ja kehakultuuri alalise tegevuse toetamiseks.

Üldiselt on aga Keskjuhatuse tegevus majandusliku kitsikuse, oma kantselei ja alalise tööjõu puudusel olnud suuresti takistatud.

Sisse on tulnud 760, väljaläinud 550 kirja. Juhatuse koosolekuid on peetud 35, kokku 230 päevakorra punktiga. Koosolekuist on võtnud osa: Saarman 35, Inglise 35, Meikop 22, Nõmmik 21, Pärner 18, Rooberg 16 ja Leemets 14 korda. Osakondades on kõnelemas käinud Meikop 15, Pärner 5, Rooberg 3 korda ja Nõmmik 1 korda.

Ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse osakonnad asutamise järjekorras.

№№	Osakonna nimetus	Asutamise aeg	Kus maakonnas	Osakonna adress
1	Rapla	10.VI.19.	Harju	—
2	Jüri	likvideerit	"	—
3	Paldiski	19.VIII.19	"	Paldiski
4	Hageri	likvideerit	"	—
5	Nõmme	likvideerit	"	—
6	Tallinna	15.X.19.	"	Pikk №69. Tallinn
7	Kehra	likvideerit	"	—
8	Kiltsi	11.I.20.	Järva	Kiltsi
9	Tudu	likvideerit	Viru	—
10	Kuusalu	21.III.20.	Harju	Kuusalu p. ag,
11	Kadja	4.VIII.20.	"	Triigi vald. Kose
12	Simuna	9.XI.20.	Viru	Postkast №4 Simuna
13	Porkuni	3.I.21.	"	Tamsalu
14	Tartu	16.III.21.	Tartu	Riia № 41 Tartu
15	Ramma	17.IV.21.	Järva	Postk. № 5 Ramma
16	Juuru	24.IV.21.	Harju	Juuru [p. ag.
17	Metsanurga	21.VIII.21.	"	Triigi p. ag.
18	Kaiu	23.VIII.21.	"	Juuru
19	Hallikukivi	7.IX.21.	Pärnu	Kilingi-Nõmme
20	Saue	31.XI.21.	Harju	Saue jaam
21	Kodasuu	5.I.22.	"	Raasiku
22	Kullamaa	9.II.22.	Lääne	Risti
23	Raigu	26.II.22.	Järva	Kiltsi
24	Kadrina	23.IV.22.	Viru	Kadrina
25	Heltermaa	3.V.22.	Lääne	Hiiumaa Heltermaa
26	Purga	23.VII.22.	Harju	Liiva. Russalu algk.
27	Laupa	15.IX.22.	Järva	Laupa m. Türi-Alliku
28	Kose	13.XII.22.	Harju	Kuivajõe v. Kose p.a.
29	Ätsalama	20.XII.22.	Viru	Ätsalama küla. Jõhvi
30	Kasevälja	22.IV.23.	Lääne	Hiiu. Suuremõisa
31	Neeruti	1.VI.23.	Tartu	Otepää
32	Järva-Jaani	25.VIII.23.	Järva	Järva-Jaani
33	Palmse	1.X.23.	Viru	Sagadi-Rakvere
34	Kolga	14.X.23.	Harju	Uuri koolim. Kolga

N ^o №	Osakonna nimetus	Asutamise aeg	Kus maakonnas	Osakonna aadress
35	Kehtna	21.X.23.	„	Keava
36	Härgla	23.XII.23	„	Härgla mõis. Juuru
37	Aakre	30.XII.23.	Tartu	Puka. Postkast №31
38	Edro	5.I.24.	Järva	Rake
39	Käosalu	27.I.24.	Harju	Üle Keila
40	Varesmetsa	3.II.24.	Viru	Isaku
41	Valga	14.II.24.	Valga	Valk
42	Kuri	15.II.24.	Lääne	Hiiumaa. Kuri p.a.g.
43	Petseri	17.II.24.	Petseri	Petseri
44	Vändra	20.II.24.	Pärnu	Postk.№52. Vändra
45	Avispea	15.III.24.	Viru	Väike-Maarja
46	Palamuse	13.IV.24.	Tartu	Palamuse
47	Järve	17.IV.24.	Viru	Kohtla-Järve
48	Mäetaguse	24.IV.24.	„	Jõhvi
49	Narva	11.V.24.	„	S. Aguli 43. Narva
50	V.-Tänasilma	1.VI.24.	Viljandi	V.-Tänasilma vald. [Viljandi
51	Hõimla	15.VI.24,	Harju	Raua №31. Tallinn
52	Muraste	28.VI.24.	„	Suuropi
53	Kaberneeme	27.VII.24	„	Kodasuu v. Raasiku
54	Tori	3.VIII.24.	Pärnu	Tori
55	Vägeva	10.VIII.24.	Järva	Vägeva [Varbola
56	Põlli	24.VIII.24	Harju	Varbola VI kl. algk.
57	Roosna-Alliku	6.X.24.	Järva	Roosna-Alliku p. ag.
58	Pärnu	8.X.24.	Pärnu	Postkast№19.Pärnu
59	Sooru	29.X.24.	Valga	Sooru algk.Valga m.
60	Koiküla	3.XI.24.	„	likvideerit
61	Marimetsa	30.XI.24.	Lääne	Marimetsa. Üle Silla
62	Vana-Kariste	5.I.25.	Pärnu	Vana-Kariste p. ag.
63	Holstre	25.I.25.	Viljandi	Viljandi
64	Are	2.III.25.	Pärnu	Are p. ag.
65	Võru	26.IV.25.	Võru	Võru
66	Sadrametsa	5.VII.25.	„	Viitina vald. Võru
67	Karinu	12.VII.25.	Viru	Karinu asundus Järva-Jaani
68	Laekannu	26.VII.25.	Tartu	Avinurme
69	Sänna	8.VIII.25.	Võru	Rõuge
70	Hattu	23.VIII.25.	Harju	Kloostri v. Vasalema

№ №	Osakonna nimetus	Asutamise aeg	Kus maakonnas	Osakonna aadress
71	Ingliste	4.X.25.	„	Ingliste 6 kl. algkool Ingliste
72	Vaivara	4.X.25.	Viru	M. Volban. Sillamäe p. ag
73	Laanemetsa	1.XI.25.	Valga	Laanemetsa p. ag
74	Lelle	29.XI.25.	Pärnu	Hieekannu algk. Lelle
75	Albu-Risti	17.I.26.	Järva	Peedu ag. Järvamaal
76	Karitsa	31.I.26.	Viru	Rakvere
77	Viimsi	10.II.26.	Harju	Viimsi algk. Viimsi
78	Nõva-Variku	1.IV.26.	„	Variku algkool Nõva p. ag.
79	Saduküla	2.IV.26.	Tartu	Saduküla kõrgem algkool. Jõgeva
80	Lähtru	4.IV.26.	Lääne	Palivere p. ag.
81	Kolga-Jaani	6.IV.26.	Viljandi	Kolga-Jaani
82	Rasina	11.IV.26.	Tartu	Rasina
83	Meeksi	11.IV.26.	„	Meeksi p. ag.
84	Aleksandri	25.IV.26.	Võru	E. Anderson Väinula post. Võru kaudu
85	Rõuge	1.V.26.	„	Rõuge
86	Jalgsema-Liutsa-	1.V.26.	Järva	Paistevälja küla.
87	lu-Paistevälja			Järva-Jaani
88	Mõisaküla	25.V.26.	Pärnu	Mõisaküla
89	Saadjärve	1.VIII.26.	Tartu	Saadjärve vallamaja, Voldi.
90	Ahja	8.VIII.26.	„	Ahja postkontor.
91	Sao-Paulo	3.XI.26.	Väljamaal	Caixa Postal № 3530
92	[Nurmetu			Sao-Paulo Brasil S.A.
93	Tõnuvere-	12.IX.26.	Viru	Põrkuni
94	Voka	12.IX.26.	„	Voka asundus. Oru p. ag
95	Haaslava	17.X.26.	Tartu	Ed. Lätti, Kõrgemäe, Haaslava.
96	Aaspere	17.X.26.	Viru	Aaspere p. ag.
97	Mäo	28.XI.26.	Järva	Sargvere alg. Paide
98	Kähri	2.I.27.	Võru	Kähri vald. [kaudu Põlva kaudu.
99	Kaarli-Ülemõisa	9.I.27.	Viljandi	Õisu p. ag.

N ^o №	Osakonna nimetus	Asutamise aeg	Kus maakonnas	Osakonna address
98	Voldi	16.I.27.	Tartu	Voldi postkontor
99	Orava	30.I.27.	Võru	Orava vald.
100	Lindi	20.II.27.	Pärnu	Lepasaare p. ag. Audru vald
101	Võsivere	6.III.27.	Tartu	Sarve p. ag. Väike-Ulila
102	Rae	12.III.27.	Harju	Võsivere. Rae p. ag. Harjumaal
103	Liigvalla	13.III.27.	Järva	Lohu p. ag. Rake.
104	Aruküla.	13.III.27.	Harju	Aruküla p. ag.
105	Sangaste	13.III.27.	Valga	O. Veemees'i kpl., Sangaste.
106	Luke	20.III.27.	Tartu	Nõo p. ag.
107	Kahula	25.III.27.	Viru	Kahula küla, Jõhvi.
108	Kõnnu	27.III.27.	"	Kavastu-Kõnnu.
109	Veltsi	27.III.27.	"	Veltsi-asundus
110	Voore	3.IV.27.	Tartu	Voore algkool
111	Karilatsi	10.IV.27.	Võru	Voore p. ag. Karilatsi p. ag. [ag.
112	Sikana	19.IV.27.	Pärnu	V. Väandra. Sikana p.
113	Maho	19.IV.27.	Viru	Kunda. Maho p. ag.
114	Rõusa	1.V.27.	Pärnu	U. Väandra. Rõusa p. ag.
115	Tori-Võistleja	8.V.27.	"	Mannare küla. Tori.
116	Veriora	29.V.27.	Võru	Veriova p.a. Võrum.
117	Vana-Kuuste	26.VI.27.	Tartu	V.-Kuuste asundus Kambja kaudu.
118	Nursi	26.VI.27.	Võru	Nursi p. ag. Võru.
119	Sõmerpalu	7.VII.27.	"	Sõmerpalu p. ag. [se
120	Torma	28.VIII.27.	Tartu	Sätsuvere p.a. Rääbi-
121	Venevere	16.X.27.	Viru	Venevere p.a. Virum.
122	Nava	30.X.27.	Tartu	Kaarepere p. ag,
123	Tammiste	6.X.27.	Pärnu	Kiisa koolim. Tori
124	Kuigatsi	27.XI.27.	Valga	Pstk. № 9 Mägiste, Kuigatsi asundus
125	Keeni	9.XII.27.	"	Keeni jaam, Keeni vallamaja
126	Metsküla	18.XII.27.	Saare	Metsküla. Üle Leisi

N ^o N ^o	Osakonna nimetus	Asutumise aeg	Kus maakonnas	Osakonna aadress
127	Lagedi	18.XII.27.	Harju	Lagedi p.a. [nurme
128	Adrako	8.I.28.	Tartu	Ulvi-Adrako. Avi-
129	Põhjaka	15.I.28.	Viljandi	Põhjaka postkast Suure-Jaani
130	Kõpu	22.I.28.	Lääne	Hiiu-Tornimäe p.ag.
131	Uderna	18.II.28.	Tartu	Uderna vald. Tartu maal
132	Martna	28.II.28.	Lääne	Martna p.a. Putkaste
133	Valtu	3.III.28.	Harju	Pstk. N ^o 6 Valtu p.a.
134	Rõngu	11.III.28.	Tartu	Rõngu. Karuste koolimaja
135	Palupera	22.IV.28.	"	Pstk. N ^o 12. Palu- pera p. ag.
136	Valgjärve	22.IV.28.	Võru	Pstk. N ^o 11. Pika- järve p. ag.
137	Käru	22.IV.28.	Viru	Käru küla. Salla p.a.
138	Rakvere	5.V.28.	"	Pikk N ^o 41. Rakvere
139	Jõgeva	17.V.28.	Tartu	Kurista metsk. Jõ-
140	Väike-Maarja	29.VII.28.	Viru	Väike Maarja [geva
141	Pajaka	4.XI.28.	Harju	Pajaka koolimaja. Varbola p. ag.

Keskjuhatuse 1928 a. koosseis.

Esimees A. Meikop.
 Abiesimees V. Rooberg.
 Sekretär R. Ingländ.
 Sekretäri abi J. Kreek.
 Laekur R. Saarmann.
 Arkivar E. Vardja.
 Ametita: V. Leemets.

Ülemaalse Eesti Noorsoo

Sissetulek.

1929 a.

1	Osakondade liikmemaksu osa Keskjuhatusesele	500.—
2	Uute osakondade asutamismaks	100.—
3	Ajakirja tellimisest ja üksikmüügist	880.—
4	Aastapäeva puhul väljaantava aastaraamatu müügist	700.—
5	10. aastapäeva ja II omakult. päeval loodetavad tulud	4.000.—
6	Brošüüride, seletuskirjade jne. müügist	200.—
7	Loteriist, korjandusest jne.	16.000.—
8	Riikline toetus	7.000.—
9	Ettenägemata tulud	520.—
		Kr. 29.900.—

A. Meikop
Esimees

Rud. Saarmann
Laskur

Ühenduse Keskjuhatuse

eelarve.

Väljaminek.

1	Ruumide üür, valgustus, korrashoid	600.—
2	Kantselei, posti ja asjaajamise kulud	750.—
3	Asjaajaja palk à Kr. 100.— kuus	1.200.—
4	Instruktori-sekretäri palk à Kr. 150.— kuus alates 1.V.29 a.	1.200.—
5	Trükitööd:	
	a) ajakiri 6 nr. à Kr. 200.—	Kr. 1.200.—
	b) aastaraamat	„ 1.000.—
	c) ringkirjad, seletuskirj., liikme- kaardid, aktid jne.	„ 900.—
6	10. aastapäeva ja II omakult. päeva korraldus- kulud	3.000.—
7	Suvekodu ja oma rahvaulikooli asutamise esi- algne kinnisvarade ostmise kulu	12.000.—
8	Rahvaviiside, mängude ja rahvatantsude korja- misega ja trükivalmis ümbertöötamisega seotud kulu	1.000.—
6	Inventari muretsemise (kirjutusmasin jne.) . . .	650.—
10	Ühenduse pidamiseks välismaade noorsoo or- ganisatsioonidega (väljasõidud, esitused, kirjavahetus, näitus jne.)	500.—
11	Toetused osakondadele (kodu, orkestri, mängu- platsi jne. asutamisel, ergutused, toetused jne.)	3.500.—
12	Noorsooliikumisse puutuvate (kodu- ja välismaa) ajakirjade ja kirjanduse soetamiseks Kesk- juhatuse juure	250.—
13	Organiseerimiskulud eriti piiriäärseis mais . . .	500.—
14	Sõidukulud	350.—
15	Eelmiste aastate puudujääk	1.057.50
16	Ettenägemata kulud	242.50
		Kr. 29.900.—

R. Inghand
Sekretär